

Μια «σκυταλοδρομία» ιδεών και εικόνων που παρουσιάζει αμφιλεγόμενα κοινωνικά ζητήματα και τραυματικούς τόπους μνήμης και θέτει υπό συζήτηση πώς η πραγμάτευσή τους στα μουσεία μπορεί να καταστεί ένα πρώτο βήμα για την κοινωνική συμφιλίωση και την αρμονική συμβίωση των ανθρώπων

Ένα πολυσυζητημένο ντοκιμαντέρ και ένας πολυβραβευμένος σκηνοθέτης

Τρεις φοιτητικές εργασίες και οι ερευνήτριες

Όλοι εμείς
... συζητούμε για τη δύσκολη κληρονομιά και την μνήμη σε μία εκδήλωση του ΠΜΣ «Μουσειακές Σπουδές» αφιερωμένη στη Διεθνή Ημέρα Μουσείων

Κυριακή 21 Μαΐου 2017

10:00-14:00

Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Θόλου 5, Πλάκα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Διεθνής Ημέρα Μουσείων 2017

Μουσεία και αμφιλεγόμενες ιστορίες:

τα μουσεία μιλούν για εκείνα που δεν λέγονται...

Ενημερωτικό υλικό

Το ντοκιμαντέρ "Σιωπηλός Μάρτυρας" του Δημήτρη Κουτσιαμπασάκου

Επτά άνθρωποι θυμούνται... Ένας τόπος μνήμης λύνει τη σιωπή του...

Το 2006 η Φυλακή Τρικάλων κλείνει ύστερα από 110 χρόνια λειτουργίας. Επτά πρόσωπα που συνδέθηκαν καθοριστικά με τη φυλακή, επιστρέφουν σ' αυτή για να ανασυνθέσουν το παρελθόν της, φωτίζοντας με τις προσωπικές τους αφηγήσεις διαφορετικές όψεις της ιστορίας της νεότερης Ελλάδας. Τι επιφυλάσσει το μέλλον για το ιστορικό συγκρότημα της φυλακής; Ποια θα είναι η νέα χρήση του; Μια απροσδόκητη ανακάλυψη φέρνει στο φως το κρυμμένο μυστικό του μνημείου και θέτει ένα καίριο ερώτημα: πώς διαχειριζόμαστε την ιστορική μνήμη;

Συντελεστές

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Κουτσιαμπασάκος

Έρευνα-σενάριο: Γλυκερία Πατραμάνη

Διεύθυνση φωτογραφίας: Χάρης Φάρρος

Μοντάζ-σχεδιασμός ήχου: Χρήστος Γιαννακόπουλος

Γραφιστικός σχεδιασμός - Κώστας Πολάτογλου

Μουσική-μίξη ήχου: Βαγγέλης Φάμπας

Παραγωγή: KinoLab

Παραγωγός: Δημήτρης Κουτσιαμπασάκος

Διάρκεια 72' λεπτά

Τρέιλερ: <https://vimeo.com/175177470>

Βραβεία

Βραβείο σκηνοθεσίας 10ο φεστιβάλ ντοκιμαντέρ Χαλκίδας

Βραβείο μουσικής 10ο φεστιβάλ ντοκιμαντέρ Χαλκίδας

Οι φοιτητικές ερευνητικές εργασίες

1.

Φυλακές Κέρκυρας: Πρόταση Μουσειακής Επανάχρησης

Χριστίνα Δεσαλέριου

Οι φυλακές της Κέρκυρας επιλέχθηκαν ως ένα συμβολικό αλλά και εφικτό πεδίο διαχείρισης της συλλογικής και ατομικής τραυματικής μνήμης του εγκλεισμού. Η ιστορικότητα, η μνημειακότητα, η μοναδικότητα του κτηρίου και ο συμβολισμός που φέρει λόγω των κρίσιμων ιστορικών στιγμών που αντικατοπτρίζονται και υποδηλώνονται μέσα από τη χρήση του - Αγγλοκρατία, Μεταξική Δικτατορία, Κατοχή, Αντίσταση, Εμφύλιος και Απριλιανή Δικτατορία - αλλά και η σημερινή του λειτουργία ως φυλακές εν ενεργεία, καθιστούν τις φυλακές Κέρκυρας ένα αναμφίβολο πεδίο δύσκολης κληρονομιάς, διαχείρισης και επαναδιαπραγμάτευσης της εθνικής μνήμης και των ιδεολογικοπολιτικών συγκρούσεων του παρελθόντος.

Κεντρική επιδίωξη της επανάχρησης της Φυλακής ως Μουσείο καθίσταται η περιήγηση στην ιστορία της νεότερης Ελλάδας μέσα από την οπτική του εγκλεισμού με όχημα τις προφορικές μαρτυρίες. Να ξαναζωντανέψει δηλαδή ο μικρόκοσμος της φυλακής φωτίζοντας παράλληλα έναν μεγαλύτερο κόσμο, διότι στα διαφορετικά στρώματα του πλούσιου παλίμψηστου της ιστορίας των φυλακών της Κέρκυρας αντανακλάται η ιστορία της νεότερης Ελλάδας, η οποία είναι ταυτόχρονα και η ιστορία των διώξεων όσων είχαν διαφορετικό φρόνημα από τους εκάστοτε κρατούντες.

Η μουσειακή επανάχρηση προσεγγίζεται ως διεθνής τρόπος ανάδειξης τραυματικών τόπων και διαχείρισης της υλικότητάς τους και παρουσιάζεται η εικόνα υστέρησης που παρατηρείται στα ελληνικά παραδείγματα.

Η Χριστίνα Δεσαλέριου είναι Ιστορικός - Μουσειολόγος. Σπούδασε Ιστορία, Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, από το οποίο έλαβε και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις «Μουσειακές Σπουδές». Ως απόφοιτος Ι.Ε.Κ Συντήρησης Έργων Τέχνης και Αρχαιοτήτων έχει εργαστεί σε ανασκαφές και εργαστήρια συντήρησης, ενώ έχει λάβει μέρος σε συνέδρια με εισηγήσεις σχετικά με την συντήρηση αλλά και την αρχαιολογία του πρόσφατου παρελθόντος. Σήμερα εργάζεται ως φιλόλογος στην ιδιωτική εκπαίδευση και ιστορικός σε προγράμματα τεκμηρίωσης και ψηφιοποίησης.

2.

ΕΑΤ-ΕΣΑ: Πρώην φυλακισθέντες καταθέτουν τις τραυματικές εμπειρίες τους **Χριστίνα Μαγειρία**

Το Ειδικό Ανακριτικό Τμήμα της Ελληνικής Στρατιωτικής Αστυνομίας (ΕΑΤ-ΕΣΑ) λειτούργησε κατά τη διάρκεια της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967-1974) ως χώρος κράτησης, ανάκρισης και βασανισμού πολιτικών κρατουμένων. Σήμερα, από τις εγκαταστάσεις αυτές διασώζονται τέσσερα λιθόκτιστα κτίρια. Το ένα από αυτά δεν χρησιμοποιείται, ενώ στα υπόλοιπα στεγάζονται το Μουσείο Ελ. Βενιζέλου, το Κέντρο Τεχνών του Δήμου Αθηναίων και το Μουσείο Αντιδικτατορικής Δημοκρατικής Αντίστασης.

Πώς ένα μουσείο που βρίσκεται στον χώρο αυτό διαχειρίζεται την ιστορική μνήμη της «σκοτεινής» επταετίας; Μπορούν οι προφορικές μαρτυρίες πρώην φυλακισθέντων να αξιοποιηθούν για την ανασύνθεση της βιογραφίας του τραυματικού αυτού τόπου; Πενήντα χρόνια μετά την επιβολή στρατιωτικής δικτατορίας, τέσσερις πρώην φυλακισθέντες μιλούν για τον εγκλεισμό τους στο ΕΑΤ-ΕΣΑ. Περιγράφουν τις συνθήκες κράτησής τους και σκιαγραφούν τη βία που ασκήθηκε εναντίον τους από τα όργανα του δικτατορικού καθεστώτος.

Η **Χριστίνα Μαγειρία** είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Αστικό Δίκαιο» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και τελειόφοιτη φοιτήτρια του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μουσειακές Σπουδές». Εργάζεται ως δικηγόρος από το 2011.

3.

Η βιογραφία του κτηρίου Παναγή Κυριάκου 10 Αμπελοκήπων (Ορφανοτροφείο-Κρατητήριο Εβραίων-Αναμορφωτήριο Θηλέων-Σχολείο) και Πρόταση Μουσείου

Κατερίνα Σπυροπούλου

Η επιλογή του συγκεκριμένου κτηρίου για τη δημιουργία μουσείου, οφείλεται στις πολλαπλές και συνάλληλες χρήσεις του από την ανέγερσή του το 1917 μέχρι σήμερα. Αρχικά, το κτήριο χρησιμοποιήθηκε ως Ορφανοτροφείο, στη συνέχεια ως Κρατητήριο για την κράτηση ή το βασανισμό πολιτών και κυρίως Εβραίων στη διάρκεια της γερμανικής Κατοχής, έπειτα ως Αναμορφωτήριο Θηλέων και από το 1975 μέχρι σήμερα λειτουργεί ως Σχολικό Συγκρότημα. Ένα κτήριο-σταθμός ανθρώπινου πόνου, που στέγασε πλήθος αμφιλεγόμενων, ανείπωτων και «δύσκολων» ιστοριών.

Η **Κατερίνα Σπυροπούλου** είναι απόφοιτος της Ανώτερης Επαγγελματικής Σχολής Χορού «Ραλλού Μάνου», του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και του ΔΠΜΣ «Μουσειακές Σπουδές» του ΕΚΠΑ. Εργάζεται ως χορεύτρια-χορογράφος-δασκάλα χορού και ως μουσειολόγος.

Παρουσίαση γραπτών μαρτυριών των κρατουμένων γυναικών του Σωφρονιστικού Καταστήματος Ελαιώνα Θηβών

Στο χώρο της εκδήλωσης θα παρουσιάζονται γραπτές μαρτυρίες των κρατουμένων γυναικών του Σωφρονιστικού Καταστήματος Ελαιώνα Θηβών για την εμπειρία του εγκλεισμού, όπως αυτές εκφράστηκαν στο πλαίσιο του Εργαστηρίου Χορού που οργάνωσε η Εναλλακτική Σκηνή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο ΚΠΙΣΝ. Θα ακούγεται, επίσης, η μουσική σύνθεση από το μουσικό εργαστήριο που πραγματοποιήθηκε στο ίδιο πλαίσιο, στην Ανδρική Πτέρυγα του Σωφρονιστικού Καταστήματος Κορυδαλλού.

Το σκεπτικό της παρουσίασης των γραπτών μαρτυριών έγκειται στην έμπρακτη αλλά και επίκαιρη, με την έννοια της συγχρονίας, συμβολή των χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος όπως είναι τα μουσεία αλλά και η Λυρική, στην κατανόηση δύσκολων, αντιφατικών ή σύνθετων πτυχών της ανθρώπινης ιστορίας, όπως είναι οι "αμφίσημες" ιστορίες των φυλακισμένων, προσφέροντας πολλαπλές οπτικές και αναγνώσεις, σύμφωνα και με το πρόταγμα του φετινού εορτασμού της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.nationalopera.gr/gr/ekpaideusi/enilikes/ergastirio-horou-ston-sofronistiko-katastima-elaiona-thivon/>